

WYMAGANIA NA POSZCZEGÓLNE OCENY Z JĘZYKA POLSKIEGO W ODDZIALE 8B SZKOŁY PODSTAWOWEJ

OCENA CELUJĄCA

Otrzymuje ją uczeń, który w pełni opanował wszystkie treści ujęte w podstawie programowej i określone nimi sprawności o charakterze polonistycznym:

1. Rozwiązuje poprawnie dodatkowe zadania.
2. Twórczo i samodzielnie rozwija własne uzdolnienia i zainteresowania. Pogłębia wiedzę przedmiotową, samodzielnie prezentuje efekty pracy.
3. Wyjaśnia zjawiska kulturowe, literackie i językowe bez pomocy nauczyciela.
4. Proponuje oryginalne rozwiązania.
5. Jego wypowiedzi ustne i pisemne są płynne, logiczne, bezbłędne.
6. Nie powiela cudzych poglądów, potrafi krytycznie ustosunkować się do językowej, literackiej i kulturalnej rzeczywistości.
7. Samodzielne i sprawnie posługuje się zdobytą wiedzą dla celów teoretycznych i praktycznych.
1. Hierarchizuje i porządkuje informacje.
8. W wypowiedziach biegle posługuje się terminami teoretycznoliterackimi i językowymi, stosuje złożone konstrukcje składniowe.
9. Wykonuje z własnej inicjatywy dodatkowe zadania; docieka, poszerza swoją wiedzę, korzystając z różnorodnych dostępnych źródeł wiedzy.
10. Wykorzystuje w interpretacji utworów literackich odwołania do wartości uniwersalnych związane z postawami społecznymi, narodowymi, religijnymi, etycznymi i dokonuje ich hierarchizacji; wykorzystuje w interpretacji tekstów literackich elementy wiedzy o historii i kulturze; wykorzystuje w interpretacji utworów literackich potrzebne konteksty, np. biograficzny, historyczny, historycznoliteracki, kulturowy, filozoficzny, społeczny.
11. Dostrzega różnice między literaturą piękną a literaturą naukową.
12. Wykorzystuje narzędzia cyfrowe, technologie multimedialne.
13. Bierze udział i osiąga sukcesy w konkursach szkolnych i międzyszkolnych o charakterze polonistycznym.
14. Podejmuje działalność literacką lub kulturalną w różnych formach (np. własne wiersze, opowiadania itp.; akademie, przedstawienia teatralne, szkolna gazetka itd.), prezentuje wysoki poziom merytoryczny oraz artystyczny.
15. Uczestniczy w życiu kulturalnym i społecznym środowiska oraz regionu.
16. Uczestniczy w projektach edukacyjnych (np. tworzy różnorodne prezentacje, projekty wystaw, realizuje krótkie filmy z wykorzystaniem technologii multimedialnych).
17. Czyta dodatkowe lektury wskazane przez nauczyciela lub wybrane samodzielnie i wykazuje się ich znajomością.
18. Cechuje go dojrzałość humanistyczna.

OCENA BARDZO DOBRA

Otrzymuje ją uczeń, który opanował pełny zakres wiadomości określony programem nauczania dla klasy siódmej (91 – 100%). Uczeń pracuje systematycznie i samodzielnie, jego wypowiedzi ustne i pisemne są poprawne i wyczerpujące. Jest aktywny na lekcjach, wykorzystuje znajomość materiału języka polskiego w nauce innych przedmiotów i życiu pozaszkolnym, biegle posługuje się różnymi sposobami gromadzenia informacji. Nie popełnia poważnych błędów, jedynie usterki, świadomie czuwa nad poprawnością swych wypowiedzi ustnych i pisemnych, które cechuje precyzja i dojrzałość.

Kształcenie literackie i kulturowe:

1. Wypowiedzi ustne i pisemne ucznia są całkowicie poprawne pod względem stylistyczno-

językowym, ortograficznym, merytorycznym i logicznym.

2. Doskonale potrafi posługiwać się poznanymi formami wypowiedzi (sprawozdanie, streszczenie, plan, list, charakterystyka, charakterystyka porównawcza, wywiad, opowiadanie z elementami dialogu, opis: budowli, krajobrazu, postaci, przeżyć, rozprawka, przemówienie, recenzja, głos w debacie, opis sytuacji, wywiad, pisma użytkowe: zaproszenie, ogłoszenie, życzenia, pozdrowienia, dedykacja, podanie, życiorys, CV, list motywacyjny).
3. Dobiera argument, wyciąga wnioski, opiniuje; tworzy rozprawki na tematy ogólne i z lektur.
4. Redaguje charakterystykę postaci, charakterystykę porównawczą, używając słownictwa nazywającego uczucia, stany psychiczne i reakcje zewnętrzne, umiejętnie wprowadza cytaty z utworu literackiego, w sposób samodzielny i wszechstronny dokonuje oceny prezentowanego bohatera.
5. Samodzielnie sporządza notatki z czytanych lektur.
6. Bezbłędnie układa plan odtwórczy lektury, plan kompozycyjny własnej wypowiedzi.
7. Bardzo dobra znajomość przeczytanego tekstu pozwala uczniowi na swobodne jego analizowanie, ocenę postępowania i poglądów bohaterów; pisanie opowiadania twórczego z elementami opisu, dialogu.
8. Zwraca uwagę na problematykę moralną, określa wartości estetyczne zawarte w poznanych tekstach.
9. Rozpoznaje rodzaje literackie: epika, liryka i dramat; określa cechy charakterystyczne dla poszczególnych rodzajów i przypisuje czytany utwór do odpowiedniego rodzaju.
10. Rozróżnia gatunki epiki, liryki, dramatu, w tym m.in.: powieść epopeja, elegia, pamiętnik, i wymienia ich podstawowe cechy oraz wskazuje cechy gatunkowe czytanych utworów literackich.
11. Wskazuje elementy dramatu (rodzaj): akt, scena, tekst główny, didaskalia, monolog, dialog.
12. Zna pojęcie komizmu, rozpoznaje jego rodzaje w tekstach oraz określa ich funkcje.
13. Analizuje utwór liryczny, rozpoznaje i określa funkcje środków stylistycznych.
14. Płynnie czyta teksty literackie współczesne i dawne, wygłasza role w utworze dramatycznym.
15. Wyszukuje w tekście potrzebne informacje oraz cytuje odpowiednie fragmenty tekstu publicystycznego, popularnonaukowego lub naukowego, porządkuje informacje w zależności od ich funkcji w przekazie.
16. Interpretuje dzieła sztuki (obraz, grafika, rzeźba, fotografia).
17. Biegle posługuje się Słownikiem języka polskiego, Słownikiem ortograficznym, Słownikiem wyrazów obcych, Słownikiem wyrazów bliskoznacznych, Słownikiem frazeologicznym.
18. Dbą o estetykę pisma, poprawnie stosuje akapity i zachowuje właściwe marginesy.
19. Recytuje utwór literacki w interpretacji zgodnej z jego tematem i stylem.
20. Czyta wszystkie wymagane lektury w całości i interpretuje je w połączeniu z kontekstami.

Kształcenie językowe:

1. Omawia rozróżnienie w języku na litery i głoski, omawia wszystkie sposoby zapisywania głosek bezbłędnie dzieli trudne wyrazy na litery i głoski.
2. Omawia funkcje litery *i* w wyrazach.
3. Wyjaśnia, czym różnią się samogłoski od spółgłosek.
4. Omawia rolę poszczególnych narządów w artykulacji głosek, określa cechy głosek.
5. Wyjaśnia, czym jest sylaba, wyjaśnia, kiedy sylaba jest otwarta, kiedy zamknięta, bezbłędnie dzieli trudne wyrazy na sylaby.
6. Wyjaśnia, na czym polega akcent wyrazowy, poprawnie akcentuje wszystkie wyrazy, zna wyrazy bezakcentowe.
7. Tłumaczy mechanizm powstawania upodobień głosek, omawia wszystkie rodzaje upodobień, zaznacza i nazywa wszystkie rodzaje upodobień.
8. Omawia zagadnienie różnic między treścią a zakresem znaczeniowym wyrazów, omawia relacje między treścią a zakresem znaczeniowym wyrazu, tworzy ciągi wyrazów o tym samym zakresie znaczeniowym.

9. Wie, jak powstawały nazwy osobowe, bezbłędnie zapisuje nazwy osobowe, poprawnie odmienia wszystkie nazwy osobowe.
10. Podaje różnorodne przykłady nazw miejscowych, bezbłędnie zapisuje nazwy miejscowe, poprawnie odmienia wszystkie nazwy miejscowe, poprawnie tworzy nazwy mieszkańców, poprawnie zapisuje nazwy mieszkańców.
11. Podaje przykłady kolokwializmów, wyjaśnia, kiedy używanie kolokwializmów jest błędem.
12. Rozróżnia wyrazy rodzime i zapożyczone, poprawnie zapisuje wyrazy zapożyczone.
13. Podaje przykłady regionalnych odmian języka, rozpoznaje rodzaje dialektyzmów, czyta ze zrozumieniem tekst pisany gwarą.
14. Wyjaśnia mechanizm tworzenia związków wyrazowych, krytycznie ocenia stosowanie szablonów językowych.
15. Wyjaśnia, na czym polega i czego dotyczy norma językowa, rozróżnia wszystkie normy językowe, zawsze stosuje się do odpowiednich norm językowych w swoich wypowiedziach.
16. Wyjaśnia mechanizm popełniania błędów i usterek językowych, ocenia innowacje językowe, klasyfikuje rodzaje błędów językowych.
17. Wyjaśnia, czym różni się manipulacja językowa od perswazji, wyjaśnia językowe mechanizmy manipulacji językowej, przeciwstawia się manipulacji językowej.
18. Wyjaśnia, co to jest styl wypowiedzi i co się na niego składa; rozpoznaje style czytanych utworów literackich; stosuje różne style funkcjonalne w swoich wypowiedziach; dba o poprawność stylistyczną.

OCENA DOBRA

Otrzymuje ją uczeń, który opanował wiadomości i umiejętności przewidziane podstawą programową oraz wybrane elementy przewidziane programem nauczania w klasie siódmej (71 – 90%).

Kształcenie literackie i kulturowe:

1. Czyta poprawnie, stosując zasady prawidłowej intonacji i akcentowania.
2. Redaguje dłuższe formy wypowiedzi zg. z podstawą programową, starając się dbać o trójdzelną budowę tekstu i o poprawność językową, ortograficzną i interpunkcyjną.
3. Jego wypowiedzi ustne mogą zawierać jedynie nieliczne błędy językowo-stylistyczne.
4. Potrafi samodzielnie poprawić większość własnych błędów.
5. Wypowiada się w formach określonych podstawą programową.
6. W wypowiedziach próbuje oceniać i wartościować problemy, zjawiska dotyczące języka, literatury oraz kultury.
7. Wymienia rodzaje i gatunki literackie, określa ich cechy.
8. Dobiera odpowiednie fragmenty tekstu w celu wspierania swoich sądów.
9. Wskazuje dobrą znajomość treści omawianych lektur, omawia elementy świata przedstawionego utworu — wskazuje wątki, bohaterów i ich powiązania, akcję.
10. Zna terminy literackie.
11. Sporządza notatki i sprawnie posługuje się nimi w czasie lekcji.
12. Wskazuje w utworze poznane środki stylistyczne, określa ich funkcję w utworze.
13. Recytuje utwór literacki.

Kształcenie językowe:

1. Wyjaśnia, czym jest głoska, a czym litera, wymienia różnorodne sposoby zapisywania głosek, dzieli trudne wyrazy na litery i głoski.
2. Podaje przykłady roli *i* w wyrazach.
3. Wymienia wszystkie samogłoski, odróżnia spółgłoski.
4. Wymienia narządy artykulacyjne, określa cechy głosek.
5. Rozpoznaje różne sylaby w wyrazie, nazywa, która sylaba jest zamknięta, a która otwarta, dzieli trudne wyrazy na sylaby.

6. Omawia akcent wyrazowy, poprawnie akcentuje niemal wszystkie wyrazy, wymienia różnorodne przykłady wyrazów bezakcentowych.
7. Omawia upodobnienia głosek, zna wszystkie rodzaje upodobnień, poprawnie zaznacza i nazywa upodobnienia.
8. Wyjaśnia, czym różni się treść od zakresu znaczeniowego wyrazu, dostrzega zależności między treścią a zakresem znaczeniowym wyrazów, tworzy proste ciągi wyrazów o tym samym zakresie znaczeniowym.
9. Ma podstawową wiedzę na temat powstawania nazw osobowych, poprawnie zapisuje nazwy osobowe, poprawnie odmienia niemal wszystkie nazwy osobowe.
10. Podaje kilka przykładów różnych nazw miejscowych, stosuje zasady pisowni nazw miejscowych, poprawnie odmienia większość nazw miejscowych, poprawnie tworzy większość nazw mieszkańców, stosuje się do zasad ich pisowni.
11. Podaje kilka przykładów kolokwializmów, wie, dla jakiego stylu języka są typowe kolokwializmy.
12. Podaje przykłady wyrazów rodzimych i zapożyczonych, stosuje zasady pisowni wyrazów zapożyczonych.
13. Wyjaśnia, co to jest dialekt i gwara, podaje przykłady różnych rodzajów dialektyzmów, czyta płynnie tekst pisany gwarą.
14. Wyjaśnia, co to są związki wyrazowe, unika stosowania szablonów językowych.
15. Wstępnie wyjaśnia na czym polega norma językowa, rozróżnia różne rodzaje norm językowych, przestrzega norm językowych niemal we wszystkich wypowiedziach.
16. Wyjaśnia, co to jest błąd językowy, wyjaśnia, w jakich okolicznościach stosowane są innowacje językowe, klasyfikuje większość błędów językowych.
17. Wyjaśnia, na czym polega manipulacja językowa, omawia językowe sposoby stosowane w manipulacji językowej, skutecznie nie poddaje się manipulacji językowej.
18. Wyjaśnia, co to jest styl wypowiedzi i co się na niego składa; rozpoznaje style czytanych utworów literackich; stosuje różne style funkcjonalne w swoich wypowiedziach; dba o poprawność stylistyczną.

OCENA DOSTATECZNA

Otrzymuje ją uczeń, który, w zakresie umożliwiającym postępy w dalszym uczeniu się, opanował wiedzę i umiejętności zawarte w podstawie programowej klasy siódmej (51 – 70%).
Uczeń rozumie tylko najważniejsze związki i powiązania logiczne między treściami. Jego zasób słownictwa jest przeciętny, język zbliżony do potocznego, mała kondensacja i klarowność wypowiedzi, niewielkie i nieliczne błędy. Stara się wykonać różne zadania, ale robi to nie dość dobrze, niedokładnie. Odnajduje się w sytuacjach typowych, ale nie potrafi zastosować wiedzy w sytuacjach nietypowych, pracuje samodzielnie.

Kształcenie literackie i kulturowe:

1. W wypowiedziach ustnych i pisemnych na ogół przestrzega zasad poprawnościowych w zakresie budowy zdań, precyzyjnego stosowania poznanego słownictwa i ortografii.
2. W miarę samodzielnie wypowiada się w przewidzianych programem formach pisemnych.
3. Przedstawia treść utworu na podstawie cichego czytania tekstu, określa akcję i jej przebieg, wskazuje monologi i dialogi, rozumie motywy postępowania bohaterów.
4. Ma świadomość mechanizmów popełnianych błędów i potrafi je poprawiać przy pomocy nauczyciela.
5. Wskazuje podstawowe cechy rodzajów i gatunków literackich.
6. Zna różne rodzaje piśmiennictwa.
7. Zna części kompozycyjne wypowiedzi argumentacyjne.
8. Recytuje utwór literacki.
9. Czyta większość wymaganych lektur w całości i analizuje ich świat przedstawiony.

Kształcenie językowe:

1. Wie, co to jest głoska i litera, zna sposoby zapisywania głosek, dzieli wyrazy na litery i głoski.
2. Zna funkcje litery *i* w wyrazach.
3. Rozróżnia samogłoski i spółgłoski, wymienia podstawowe narządy artykulacyjne, określa cechy głosek.
4. Izoluje sylabę w wyrazie, rozpoznaje sylaby otwarte i zamknięte, dzieli wyrazy na sylaby.
5. Wie, na czym polega akcent wyrazowy, poprawnie akcentuje wyrazy, wymienia przykłady wyrazów bezakcentowych.
6. Wie, na czym polegają upodobnienia głosek, zna rodzaje upodobnień, zaznacza je i nazywa.
7. Wie, czym różni się treść od zakresu znaczeniowego wyrazu, podaje treść i zakres znaczeniowy wyrazów, podaje wyrazy o tym samym zakresie znaczeniowym.
8. Wyróżnia spośród nazw własnych nazwy osobowe, stosuje zasady pisowni nazw osobowych, poprawnie odmienia większość nazw osobowych.
9. Wyróżnia spośród nazw własnych nazwy miejscowe, przedstawia zasady pisowni nazw miejscowych, poprawnie odmienia najbardziej powszechne nazwy miejscowe, tworzy poprawnie podstawowe nazwy mieszkańców, zapisuje poprawnie podstawowe nazwy mieszkańców.
10. Wie, jakie wyrazy i związki wyrazowe są kolokwializmami, nie nadużywa kolokwializmów.
11. Podaje kilka przykładów wyrazów rodzimych i zapożyczonych, omawia zasady pisowni wyrazów zapożyczonych.
12. Wie co to jest dialekt i gwara, zna rodzaje dialektyzmów, czyta tekst pisany gwarą.
13. Wie, co to są związki wyrazowe, rozpoznaje szablony językowe.
14. Wie, co to jest norma językowa, odróżnia normę wzorcową od użytkowej i potocznej, stosuje się do norm językowych w większości swoich wypowiedzi.
15. Wie, co to jest błąd językowy, odróżnia innowacje językowe od błędów językowych rozpoznaje różne rodzaje błędów językowych.
16. Wie, na czym polega manipulacja językowa, zna podstawowe sposoby manipulacji językowej, nie poddaje się manipulacji językowej.
17. Wyjaśnia, co to jest styl wypowiedzi, rozpoznaje style czytanych utworów literackich; dba o poprawność stylistyczną.

OCENA DOPUSZCZAJĄCA

Otrzymuje ją uczeń, którego wiedza i umiejętności pozwalają na samodzielne lub przy pomocy nauczyciela wykonanie zadań o niewielkim stopniu trudności (31 – 50%). Uczeń ma konieczne, niezbędne do kontynuowania nauki na dalszych etapach kształcenia wiadomości i umiejętności, luźno zestawione bez rozumienia związków i uogólnień. Próbuje wykonać różne polecenia, odpowiadać itp. Nie pracuje systematycznie. Nie potrafi wykorzystywać zdobytej wiedzy, opanował głównie umiejętności praktyczne. Ma nieporadny styl wypowiedzi, ubogie słownictwo, popełnia liczne błędy, trudności w formułowaniu myśli.

Kształcenie literackie i kulturowe:

1. Jego technika czytania pozwala na zrozumienie tekstu.
2. Względna poprawność językowa i rzeczowa wypowiedzi ustnych świadczy o zrozumieniu przez niego analizowanego zagadnienia.
3. Błędy językowo-stylistyczne, logiczne i ortograficzne popełniane w wypowiedziach pisemnych nie przekreślają wartości pracy i wysiłku, jaki włożył w ich napisanie. Tworzy proste teksty.
4. Stopień opanowanych przez niego wiadomości pozwala na wykonanie zadań typowych, o niewielkim stopniu trudności, samodzielnie lub przy pomocy nauczyciela.
5. Wie, że teksty literatury pięknej dzielą na lirykę, epikę i dramat.
6. Stara się rozpoznać różne gatunki literackie.
7. Recytuje utwór literacki.
8. Czyta większość wymaganych lektur przynajmniej we fragmentach i analizuje podstawowe elementy ich świata przedstawionego.

Kształcenie językowe:

1. Rozróżnia pojęcia *litera* i *głoska*, zna główne sposoby zapisywania głosek, dzieli proste wyrazy na litery i głoski.
2. Wie, że *i* może pełnić w wyrazach różne funkcje
3. Odróżnia samogłoski od spółgłosek, wie, które narządy artykulacyjne biorą udział w powstawaniu głosek, określa podstawowe cechy głosek.
4. Wie, co to jest sylaba, wie, że sylaby mogą się kończyć na samogłoskę lub spółgłoskę, dzieli wyrazy na sylaby.
5. Ma świadomość konieczności poprawnego akcentowania wyrazów, stara się poprawnie akcentować wyrazy, wie, że są wyrazy bezakcentowe.
6. Wie, że istnieje zjawisko upodobnienia głosek, zna podstawowe rodzaje upodobnień – zaznacza i nazywa podstawowe rodzaje upodobnień.
7. Ma świadomość różnicy między treścią a zakresem znaczeniowym wyrazów, podaje treść i zakres znaczeniowy kilku wyrazów, podaje kilka wyrazów o tym samym zakresie znaczeniowym.
8. Wie, że imiona i nazwiska to nazwy osobowe, zna zasady pisowni nazw osobowych, poprawnie odmienia proste nazwy osobowe.
9. Wie, czego dotyczą nazwy miejscowe, zna zasady pisowni nazw miejscowych, wie, że nazwy miejscowe podlegają odmianie przez przypadki, wie, jak tworzy się nazwy mieszkańców, zna zasady pisowni nazw mieszkańców.
10. Zna pojęcie kolokwializmu, wie, kiedy można używać kolokwializmów.
11. Wyróżnia popularne wyrazy zapożyczone, zna zasady pisowni wyrazów zapożyczonych.
12. Wie, że obok języka ogólnopolskiego istnieją regionalne odmiany języka, zna podstawowe rodzaje dialektyzmów, próbuje czytać tekst pisany gwarą.
13. Stosuje proste związki wyrazowe, zna pojęcie szablonu językowego.
14. Wie, że w działaniach językowych należy stosować się do norm językowych, wie, że istnieją różne normy językowe, w swoich wypowiedziach stara się stosować do norm językowych.
15. Wie, że w wypowiedziach powinno unikać się błędów językowych, rozpoznaje innowacje językowe, zna podstawowe rodzaje błędów językowych.
16. Zna pojęcie manipulacji językowej, dostrzega językowe sposoby stosowane w manipulacji językowej, stara się nie poddawać manipulacji językowej.
17. Wyjaśnia, co to jest styl wypowiedzi, stara się rozpoznać style czytanych utworów literackich, stara się dbać o poprawność stylistyczną.

OCENA NIEDOSTATECZNA

Otrzymuje ją uczeń, który nie opanował podstawowych wiadomości przewidzianych podstawą programową w zakresie kształcenia literackiego i kulturowego oraz językowego. Nie opanował umiejętności redagowania poznanych form wypowiedzi oraz nie ma elementarnych wiadomości z zakresu budowy i analizy utworu literackiego (0 – 30%). Nie zna lektur, nie potrafi stosownie do sytuacji używać mówionej i pisanej; oficjalnej i nieoficjalnej odmiany języka. Braki te wykluczają samodzielne lub przy pomocy nauczyciela wykonanie zadań o elementarnym stopniu trudności w klasie programowo wyższej.

Kształcenie literackie i kulturowe:

1. Nie opanował techniki czytania ze zrozumieniem.
2. Nie potrafi sformułować wypowiedzi poprawnej pod względem językowym i rzeczowym.
3. Nie potrafi pracować z książką, słownikiem.
4. Nie opanował w stopniu zadowalającym wiadomości dotyczących rodzajów i gatunków literackich.
5. Nie zna rodzajów literackich, podstawowych cech gatunków literackich.
6. Nie potrafi dokonywać analizy utworu literackiego.

7. Nie rozróżnia podstawowych środków artystycznego obrazowania.
8. Nie potrafi formułować dłuższych form wypowiedzi pisemnej (opowiadanie, opis, charakterystyka, streszczenie, rozprawka, list). Ma niewielki zakres słownictwa, błędnie redaguje swoje wypowiedzi pod względem językowym.
9. W wypowiedziach pisemnych w ogóle nie przestrzega zasad ortograficznych, interpunkcyjnych, językowo-logicznych i stylistycznych.
10. Nawet przy pomocy nauczyciela nie jest w stanie rozwiązać zagadnienia o elementarnym stopniu trudności.

Kształcenie językowe:

1. Nie odróżnia pojęć *litera* i *głoska*, nie zna głównych sposobów zapisywania głosek, nie potrafi dzielić prostych wyrazów na litery i głoski.
2. Nie wie, że *i* może pełnić w wyrazach różne funkcje.
3. Nie potrafi odróżnić samogłosek od spółgłosek, nie wie, które narządy artykulacyjne biorą udział w powstawaniu głosek, nie potrafi określić podstawowych cech głosek.
4. Nie wie, co to jest sylaba, nie wie, że sylaby mogą się kończyć na samogłoskę lub spółgłoskę, ma problem z dzieleniem wyrazów na sylaby.
5. Nie ma świadomość konieczności poprawnego akcentowania wyrazów, nie potrafi poprawnie akcentować wyrazów, nie wie, że są wyrazy bezakcentowe.
6. Nie, że istnieje zjawisko upodobnienia głosek, nie zna podstawowych rodzajów upodobnień – nie potrafi zaznaczyć i nazwać podstawowych rodzajów upodobnień.
7. Nie ma świadomość różnicy między treścią a zakresem znaczeniowym wyrazów, nie potrafi podać treści i zakresu znaczeniowego kilku wyrazów, nie umie podać kilka wyrazów o tym samym zakresie znaczeniowym.
8. Nie, że imiona i nazwiska to nazwy osobowe, nie zna zasad pisowni nazw osobowych, nie potrafi poprawnie odmieniać prostych nazw osobowych
9. Nie wie, czego dotyczą nazwy miejscowe, nie zna zasad pisowni nazw miejscowych, nie wie, że nazwy miejscowe podlegają odmianie przez przypadki, nie wie, jak tworzy się nazwy mieszkańców, nie zna zasad pisowni nazw mieszkańców.
10. Nie na pojęcia kolokwializm, nie wie, kiedy można używać kolokwializmów.
11. Nie potrafi wyróżnić popularnych wyrazów zapożyczonych, nie zna zasad pisowni wyrazów zapożyczonych.
12. Nie wie, że obok języka ogólnopolskiego istnieją regionalne odmiany języka, nie zna podstawowych rodzajów dialektyzmów, nie próbuje czytać tekstu pisanego gwarą.
13. Nie potrafi stosować prostych związków wyrazowych, nie zna pojęcia szablon językowy.
14. Nie wie, że istnieją różne normy językowe, w swoich wypowiedziach nie potrafi stosować się do norm językowych
15. Nie zna podstawowych rodzajów błędów językowych, nie unika ich w swoich wypowiedziach, nie rozpoznaje innowacji językowych.
16. Nie zna pojęcie manipulacji językowej.
17. Nie wie, co to jest styl wypowiedzi, nie rozpoznaje stylów czytanych utworów literackich; nie dba o poprawność stylistyczną.